

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX kadencja

Druk nr 1612

Warszawa, 8 września 2021 r.

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o ułatwieniach w prowadzeniu handlu w soboty i niedziele przez rolników i ich domowników.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Jarosława Sachajkę.

(-) Waldemar Andzel; (-) Joanna Borowiak; (-) Krzysztof Czarnecki; (-) Witold Czarnecki; (-) Przemysław Drabek; (-) Elżbieta Duda; (-) Adam Gawęda; (-) Jarosław Gonciarz; (-) Paweł Kukiz; (-) Krzysztof Lipiec; (-) Grzegorz Lorek; (-) Anna Milczanowska; (-) Jan Mosiński; (-) Teresa Pamuła; (-) Marcin Porzucek; (-) Jarosław Sachajko; (-) Adam Śnieżek; (-) Teresa Wargocka; (-) Jarosław Zieliński; (-) Stanisław Żuk.

U S T A W A

z dnia

o ułatwieniach w prowadzeniu handlu w soboty i niedziele przez rolników i ich domowników¹⁾

Art. 1. 1. Ustawa reguluje prowadzenie handlu przez rolników i ich domowników na wyznaczonych miejscach w soboty i niedziele.

2. Do prowadzenia w soboty i w niedziele handlu i wykonywania czynności związanych z handlem przez rolników i ich domowników na wyznaczonych miejscach, o których mowa w art. 3 ust. 1, nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 10 stycznia 2018 r. o ograniczeniu handlu w niedzielę i święta oraz niektóre inne dni (Dz. U. z 2021 r. poz. 936).

Art. 2. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) rolnik – rolnika w rozumieniu art. 6 pkt 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2021 r. poz. 266 i 1535);
- 2) domownik – osoba spokrewniona lub niespokrewniona, która zamieszkuje z rolnikiem i wspólnie prowadzi gospodarstwo domowe, w szczególności wstępny, zstępny, małżonek, dzieci małżonka, rodzice małżonka, przysposobiony i przysposabiający;
- 3) artykuły rolno-spożywcze – artykuły rolno-spożywcze w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2021 r. poz. 630);
- 4) handel – proces sprzedaży polegający na wymianie artykułów rolno-spożywczych, runa leśnego oraz wyrobów rękodzieła na środki pieniężne;
- 5) czynności związane z handlem – wykonywanie w wyznaczonym miejscu czynności bezpośrednio związanych z handlem przez rolników i ich domowników.

Art. 3. 1. Miejsce do prowadzenia handlu przez rolników i ich domowników w sobotę i niedzielę wyznacza rada gminy w drodze uchwały.

2. Miejsce, o którym mowa w ust. 1, powinno spełniać wymagania określone w przepisach dotyczących wymagań higienicznych, sanitarnych, weterynaryjnych, przeciwpożarowych oraz budowlanych.

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawę z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1170 oraz z 2021 r. poz. 401).

3. Wyznaczając miejsce, o którym mowa w ust. 1, rada gminy bierze pod uwagę w szczególności dogodną komunikację, bliską lokalizację z centrum danej gminy lub miasta lub bliską lokalizację miejsc atrakcyjnych turystycznie.

Art. 4. Przedmiotem handlu na wyznaczonych miejscach, o których mowa w art. 3 ust. 1, mogą być tylko artykuły rolno-spożywcze, oraz wyroby rękodzieła wytworzone w gospodarstwie rolnym.

Art. 5. Rada gminy uchwała regulamin określający zasady prowadzenia handlu w soboty i niedziele przez rolników i ich domowników na wyznaczonych miejscach, o których mowa w art. 3 ust. 1.

Art. 6. W ustawie z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1170 oraz z 2021 r. poz. 401) art. 16 otrzymuje brzmienie:

„Art. 16. Zwalnia się od opłaty targowej:

- 1) osoby i jednostki wymienione w art. 15 ust. 1, które są podatnikami podatku od nieruchomości w związku z przedmiotami opodatkowania położonymi na targowiskach;
- 2) rolników i ich domowników prowadzących handel artykułami rolno-spożywczymi oraz wyrobami rękodzieła w sobotę i niedzielę w wyznaczonych miejscach, o których mowa w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia o ułatwieniach w prowadzeniu handlu w soboty i niedziele przez rolników i ich domowników (Dz. U. poz.).”.

Art. 7. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Ustawa reguluje prowadzenie handlu przez rolników i ich domowników na wyznaczonych miejscach w soboty i niedziele.

Celem inicjatywy jest rozpowszechnienie sprzedaży bezpośredniej w miastach m.in. poprzez wprowadzanie przez władze gmin soboty i niedzieli jako dnia sprzedaży bezpośredniej. Gmina udostępniaby w sobotę i niedzielę miejsca dla rolników, którzy chcą sprzedawać swoje produkty.

Zaproponowane rozwiązania przyczynią się do zwiększenia dochodów w gospodarstwach rolnych, a także sprzyjać będą upowszechnianiu produktów lokalnych, skracaniu i dywersyfikacji kanałów dystrybucji poprzez tworzenie miejsc bezpośredniej sprzedaży dla spożywczych produktów lokalnych. Stworzenie na weekend miejsc sprzedaży dla rolników produktów rolnych i spożywczych przyczyni się również do pogłębiania powiązań producentów z konsumentami (oferowanie produktów znanego pochodzenia, w odpowiednich ilościach, często po niższych cenach).

Należy podkreślić, że sprzedaż produktów lokalnych w weekend na wyznaczonych miejscach w miastach jest dobrym rozwiązaniem dla producentów rolnych i konsumentów. Sobota, a w szczególności niedziela, dla wielu rolników, z uwagi na charakter pracy w rolnictwie, jest często jedynym dniem w ciągu tygodnia, w którym mogą oni promować i sprzedawać swoje produkty. Natomiast mieszkańcy miast w weekend będą mogli w dzień wolny od pracy zapoznać się z ofertą tradycyjnych, zdrowych, dobrej jakości, polskich produktów.

Ponadto polscy konsumenci coraz częściej są zainteresowani możliwością zakupu świeżej żywności, produkowanej w danym rejonie przez lokalnych rolników, gdzie nie ma długich łańcuchów dostaw i pośredników, a zapewnione są bliskie relacje producentów i konsumentów. Zatem skupienie handlu w sobotę i niedzielę, w jednym wyznaczonym w tym celu miejscu, na dogodnych dla rolników warunkach, leży w interesie nie tylko rolników, ale ma także wymiar społeczny i zdrowotny. Takie wyznaczone miejsca do sprzedaży polskich produktów rolnych i spożywczych będzie istotnym elementem rozwoju lokalnego i regionalnego.

W art. 2 projektowanej ustawy określono definicję rolnika, domownika, artykułów rolno-spożywczych, handlu oraz czynności związanych z handlem.

Na potrzeby projektowanych regulacji wykorzystano definicję rolnika z ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2021r. poz. 266 i 1535) (art. 6 pkt1).

W projekcie ustawy domownika określono jako osobę spokrewnioną lub niespokrewnioną, która zamieszkuje z rolnikiem i wspólnie prowadzi gospodarstwo domowe, w szczególności wstępny, zstępny, małżonek, dzieci małżonka, rodzice małżonka, przysposobiony i przysposabiający.

W projekcie ustawy definicję artykułów rolno-spożywczych zaczerpnięto z definicji określonej w ustawie z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2021 r. poz. 630) i są to produkty rolne, runo leśne, dziczyznę, organizmy morskie i słodkowodne w postaci surowców, półproduktów oraz wyrobów gotowych otrzymywanych z tych surowców i półproduktów, w tym środki spożywcze.

Natomiast handel określono jako proces sprzedaży polegający na wymianie artykułów rolno-spożywczych oraz wyrobów rękodzieła na środki pieniężne, a czynności związane z handlem to wykonywanie na targowisku lub wyznaczonym miejscu czynności bezpośrednio związanych z handlem przez rolników i ich domowników.

W art.3 ust. 1 projektu ustawy wskazano, że miejsce do prowadzenia handlu przez rolników i ich domowników w sobotę i niedzielę wyznacza rada gminy w uchwale. Zgodnie z art. 15 ust.2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1170 oraz z 2021 r. poz. 401 i 1558) wszelkie miejsca, w których jest prowadzona sprzedaż są targowiskami. A zgodnie z treścią art. 7 ust. 1 pkt11 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021r.poz. 1372) sprawy targowisk i hal targowych to zadania własne gminy.

W art. 3 ust. 2 określono, że wyznaczone miejsce do handlu powinno spełniać warunki określone w przepisach dotyczących wymagań higienicznych, sanitarnych, weterynaryjnych, przeciwpożarowych oraz budowlanych. Ponadto, wyznaczając to miejsce, rada gminy powinna wziąć pod uwagę czynniki determinujące częstotliwość korzystania z tych miejsc przez rolników i kupujących, w szczególności takie jak dogodna komunikacja, bliska lokalizacja z centrum danej gminy lub miasta lub bliska lokalizacja miejsc atrakcyjnych turystycznych.

W art. 4 projektowanej ustawy wskazano, że zasady handlu w sobotę i niedzielę przez rolników i ich domowników określa regulamin, uchwalony przez radę gminy właściwą ze względu na położenie miejsca przeznaczonego do handlu. Podstawą prawną zarządzania targowiskiem

gminnym jest uchwała rady gminy podejmowana na podstawie art. 18 ust. 1 i art. 40 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 8 marca o samorządzie gminnym.

W myśl art. 15 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2019r. poz. 1170 oraz z 2021 r. poz. 401) rada gminy może wprowadzić opłatę targową, która pobierana jest od osób dokonujących sprzedaży na targowiskach. Zatem aby obniżyć koszty rolnikom i ich domownikom związane z opłatami targowiskowymi w art. 6 projektu ustawy zwalania się z opłaty targowej rolników i ich domowników, którzy prowadzą handel w sobotę i niedzielę w miejscach wyznaczonych do tego celu przez radę gminy. Zwolnieniem z opłaty targowiskowej objęci są wszyscy rolnicy i ich domownicy, którzy będą prowadzić handel na zasadach określonych w projektowanej ustawie. Takie rozwiązanie będzie miało pozytywny wpływ na dochody rolników - producentów produktów rolnych i spożywczych, jak również będzie miało znaczenie dla samych gmin. Zdarzają się przypadki, że koszty inkasowania opłat targowych, przewyższają niekiedy kwoty uzyskiwane z pobranych opłat.

Projektowana ustawa wychodzi naprzeciw oczekiwaniom rolników i konsumentów. Proponowane rozwiązania powinny przyczynić się do realizacji wskazanych w projekcie celów.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projektowana ustawa nie podlega procedurze notyfikacji zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Warszawa, 16 września 2021 r.

BAS-WAPM-2170/21

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS
L.dz. DS. 1120. 548. 21
Data wpływu 17. 09. 2021

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia

w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o ułatwieniach w prowadzeniu handlu w soboty i niedziele przez rolników i ich domowników (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Jarosław Sachajko)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2021 r. poz. 483 i 607, ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Proponowana ustawa dotyczy zasad prowadzenia handlu przez rolników i ich domowników w wyznaczonych miejscach w soboty i niedziele.

Zgodnie art. 1 ust. 2 projektu do prowadzenia w soboty i niedziele handlu oraz wykonywania czynności związanych z handlem przez rolników i ich domowników na wyznaczonych miejscach, o których mowa w art. 3 ust. 1 projektu, nie będą miały zastosowania przepisy ustawy z dnia 10 stycznia 2018 r. o ograniczeniu handlu w niedzielę i święta oraz niektóre inne dni¹ (dalej: u.o.h.). Przepisy u.o.h. przewidują, iż w niedziele i święta w placówkach handlowych (obiektych, w których jest prowadzony handel oraz są wykonywane czynności związane z handlem, takich jak w szczególności: sklep, stoisko, stragan, hurtownia, skład węgla, skład materiałów budowlanych, dom towarowy, dom wysyłkowy, biuro zbytu – jeżeli w takiej placówce praca jest wykonywana przez pracowników lub zatrudnionych) zakazane są: a) handel oraz wykonywanie czynności związanych z handlem; b) powierzanie pracownikowi lub zatrudnionemu wykonywania pracy w handlu oraz wykonywania czynności związanych z handlem (art. 5 u.o.h.). Zakaz ten nie ma zastosowania w szczególności w przypadku rolniczego handlu detalicznego w rozumieniu ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia² oraz w placówkach handlowych, w których handel jest prowadzony przez przedsiębiorcę będącego osobą fizyczną wyłącznie

¹ Dz. U. z 2021 r. poz. 936.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 2021, ze zm.

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. SPS-WP.020.285.6.2021
Data wpływu 17. 09. 2021r.

osobiście, we własnym imieniu i na własny rachunek (art. 6 pkt 22 oraz pkt 27 u.o.h.).

W art. 2 projektu określono definicje ustawowe. Zgodnie z projektem rolnikiem jest rolnik w rozumieniu art. 6 pkt 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników³ (dalej: u.s.r.). Na podstawie u.s.r. rolnikiem jest pełnoletnia osoba fizyczna zamieszkująca i prowadząca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, osobiście i na własny rachunek, działalność rolniczą w pozostającym w jej posiadaniu gospodarstwie rolnym, w tym również w ramach grupy producentów rolnych, a także osoba, która przeznaczyła grunty prowadzonego przez siebie gospodarstwa rolnego do zalesienia. Zgodnie z projektem domownikiem jest osoba spokrewniona lub niespokrewniona, która zamieszkuje z rolnikiem i wspólnie prowadzi gospodarstwo domowe, w szczególności wstępny, zstępny, małżonek, dzieci małżonka, rodzice małżonka, przysposobiony i przysposabiający.

Na podstawie art. 3 projektu rada gminy, w drodze uchwały, wyznacza miejsce do prowadzenia handlu przez rolników i ich domowników w sobotę i niedzielę na zasadach określonych w tym przepisie. Wyznaczając miejsce, rada gminy powinna wziąć pod uwagę w szczególności dogodną komunikację, bliską lokalizację z centrum danej gminy lub miasta lub bliską lokalizację miejsc atrakcyjnych turystycznie.

Zgodnie z art. 4 projektu przedmiotem handlu na wyznaczonych miejscach mogą być tylko artykuły rolno-spożywcze oraz wyroby rękodzieła wytworzone w gospodarstwie rolnym.

Proponowana ustawa przewiduje również zmianę art. 16 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych⁴ (dalej: u.p.o). Projekt zakłada wprowadzenie zwolnienia od opłaty targowej dla rolników i ich domowników prowadzących handel artykułami rolno-spożywczymi oraz wyrobami rękodzieła w sobotę i niedzielę w wyznaczonych miejscach, na zasadach określonych w projekcie.

Projektowana ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Ze względu na przedmiot projektu ustawy w analizie należy uwzględnić traktatowe przepisy dotyczące swobód rynku wewnętrznego oraz regulacje odnoszące się do pomocy publicznej.

2.1. Zgodnie z art. 26 ust. 1 i 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TfUE), Unia przyjmuje środki w celu ustanowienia lub zapewnienia funkcjonowania rynku wewnętrznego, a rynek ten obejmuje

³ Dz. U. z 2021 r. poz. 266, ze zm.

⁴ Dz. U. z 2019 r. poz. 1170, ze zm.

obszar bez granic wewnętrznych, w którym jest zapewniony swobodny przepływ towarów, osób, usług i kapitału, zgodnie z postanowieniami traktatów.

Artykuł 34 TfUE (d. art. 28 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, TWE) dotyczy swobody przepływu towarów i zakazuje państwom członkowskim wprowadzania ograniczeń ilościowych w przywozie i ustalania środków o skutku równoważnym do ograniczeń ilościowych. Zakazane, mocą art. 34 TfUE, ograniczenia ilościowe obejmują kwoty, kontyngenty i wszelkiego rodzaju środki ustalające ilościową barierę w swobodnym przepływie towarów pochodzących z państw członkowskich i towarów pochodzących z państw trzecich, które znajdują się w swobodnym obrocie w państwach członkowskich. Natomiast pojęcie środka o skutku równoważnym do ograniczeń ilościowych, istotne z punktu widzenia opiniowanej materii, zostało zdefiniowane w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (dalej: TSUE). TSUE orzekł, że stanowią je wszelkie środki mogące bezpośrednio lub pośrednio, rzeczywiście lub potencjalnie, utrudniać wewnątrzspółnotową wymianę handlową (formuła *Dassonville*)⁵. W późniejszym orzecznictwie TSUE wyjaśnił, że d. art. 28 TWE zmierza do usuwania wszelkich utrudnień, bezpośrednich czy pośrednich, rzeczywistych czy potencjalnych, w handlu wewnątrzspółnotowym⁶.

Przyjęty przez TSUE szeroki zakres pojęcia środka o skutku równoważnym do ograniczeń ilościowych spowodował, że d. art. 28 TWE był często przywoływany dla podważania przepisów krajowych ograniczających swobodę handlową, nawet jeżeli nie dotyczyły one produktów pochodzących z innych państw członkowskich i nie utrudniały handlu wewnątrzspółnotowego. Skłoniło to TSUE do zawężenia rozumienia pojęcia środka o skutku równoważnym do ograniczeń ilościowych przyjętego w formule *Dassonville*. Nastąpiło to w wyroku w sprawie C-267/91 i C-268/91 *Keck i Mithouard*⁷, w którym TSUE dokonał rozróżnienia pomiędzy przepisami dotyczącymi towarów i ich właściwości, takich jak np. forma, rozmiar, waga, skład, etykietowanie i pakowanie oraz przepisami dotyczącymi sposobów sprzedaży towarów. W sprawie tej orzekł, że przepisy dotyczące sposobów sprzedaży towarów nie stanowią zakazanych, na mocy d. 28 TWE, środków o skutku podobnym do ograniczeń ilościowych, pod warunkiem, że dotyczą wszystkich towarów i przedsiębiorców działających na terytorium danego państwa członkowskiego (formuła *Keck*).

Oznacza to, że państwa członkowskie mogą przyjmować przepisy dotyczące sposobów sprzedaży, w tym ograniczających handel, pod warunkiem, że spełniają one ustalone w formule *Keck* przesłanki uniwersalności i neutralności. Przesłanka uniwersalności oznacza, że przepisy te powinny

⁵ Wyrok TSUE z 11 lipca 1974 r. w sprawie 8/74 *Dassonville*, pkt 5.

⁶ Wyrok TSUE z 12 czerwca 2003 r., w sprawie C-112/00 *Schmidberger*, pkt 56.

⁷ Wyrok TSUE z 24 listopada 1993 r. w połączonych sprawach C-267/91 i C-268/91 *Keck i Mithouard*, pkt 11.

w równym stopniu dotyczyć przedsiębiorców krajowych i zagranicznych oraz nie dyskryminować przedsiębiorców ze względu na pochodzenie (przynależność). Natomiast przesłanka neutralności zakłada, że przepisy dotyczące sposobów sprzedaży powinny tak samo, z prawnego i faktycznego punktu widzenia, wpływać na sprzedaż produktów krajowych i importowanych oraz nie ograniczać sprzedaży towarów importowanych, w porównaniu do sprzedaży produktów krajowych⁸.

2.2. Zasady dotyczące przyznawania przez państwa członkowskie pomocy przedsiębiorstwom zostały określone w art. 107 i 108 TfUE. Zgodnie z art. 107 ust. 1 TfUE, z zastrzeżeniem innych postanowień przewidzianych w TfUE, wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych, w jakiejkolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji, poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna ze wspólnym rynkiem, w zakresie w jakim wpływa na wymianę handlową.

Zgodnie z art. 108 ust. 3 TfUE Komisja jest informowana, w czasie odpowiednim do przedstawienia swoich uwag, o wszelkich planach przyznania lub zmiany pomocy. Jeżeli uzna, że plan nie jest zgodny z rynkiem wewnętrznym, wszczyna niezwłocznie procedurę wyjaśniającą. Państwo członkowskie nie może wprowadzić w życie projektowanych środków, dopóki procedura ta nie doprowadzi do wydania decyzji końcowej w trybie rozporządzenia Rady (UE) 2015/1589 z dnia 13 lipca 2015 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej⁹.

Na podstawie art. 108 ust. 4 TfUE niektóre rodzaje pomocy są uznane za zgodne ze wspólnym rynkiem i zwolnione z obowiązku notyfikacji, o którym mowa w art. 108 ust. 3 TfUE na mocy rozporządzeń Komisji. Należy do nich rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis*¹⁰ (dalej: rozporządzenie 1407/2013) oraz rozporządzenie Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rolnym¹¹ (dalej: rozporządzenie 1408/2013). Pomoc, która spełnia wszystkie warunki określone w rozporządzeniu 1407/2013 albo w rozporządzeniu 1408/2013, w szczególności dotyczące wielkości i okresu, w którym jest udzielana, jest uznana za zgodną ze wspólnym rynkiem i zwolniona z obowiązku notyfikacyjnego.

⁸ D. Kiedrowska, *Formuła Keck w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości*, EPS 2006, nr 3, s. 41-46.

⁹ Dz. Urz. UE L 248 z 24.9.2015, s. 9.

¹⁰ Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, s. 1, ze zm.

¹¹ Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, s. 9, ze zm.

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

3.1. Projektowane przepisy dotyczące prowadzenia handlu przez rolników i ich domowników w sobotę oraz w niedzielę w ramach specjalnie wyznaczonych miejsc, przewidujące jednocześnie zwolnienie tych podmiotów z opłaty targowej powinny zostać poddane ocenie co do zgodności z traktatowymi regułami rynku wewnętrznego. Uwzględniając orzecznictwo TSUE należy uznać, iż analizowane regulacje stanowią przepisy dotyczące sposobów sprzedaży w rozumieniu formuły *Keck*. Należy zatem zbadać, czy wypełniają przesłanki uniwersalności i neutralności, które wyłączałyby je spod zakresu stosowania art. 34 TfUE. Proponowane regulacje wprowadzają możliwość prowadzenia handlu na określonych, korzystniejszych warunkach w odniesieniu do rolników w rozumieniu art. 6 pkt 1 u.s.r. oraz ich domowników. W rozumieniu projektu rolnikiem jest pełnoletnia osoba fizyczna zamieszkująca i prowadząca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, osobiście i na własny rachunek, działalność rolniczą w pozostającym w jej posiadaniu gospodarstwie rolnym, w tym również w ramach grupy producentów rolnych, a także osoba, która przeznaczyła grunty prowadzonego przez siebie gospodarstwa rolnego do zalesienia. Tym samym proponowane rozwiązania uzależniają możliwość prowadzenia handlu na określonych, preferencyjnych zasadach od przesłanek miejsca zamieszkania i prowadzenia działalności rolniczej. W związku z tym należy uznać, iż w projekcie zawarto przepisy odmiennie traktujące krajowych i zagranicznych przedsiębiorców. Oznacza to, że ustalone w nim ograniczenia nie będą w jednakowy sposób wpływać na sprzedaż produktów krajowych i importowanych, prowadzoną przez polskich i zagranicznych przedsiębiorców. Opiniowane przepisy dotyczą sposobów sprzedaży w rozumieniu formuły *Keck* i nie wypełniają ustalonej w niej przesłanki uniwersalności, w związku z tym mogą zostać uznane za środek o skutku równoważnym do ograniczeń ilościowych zakazanych na mocy art. 34 TfUE.

3.2. Projekt zawiera regulacje przewidujące wprowadzenie zwolnienia od opłaty targowej dla rolników (w rozumieniu art. 6 pkt 1 u.s.r.) i ich domowników prowadzących handel artykułami rolno-spożywczymi oraz wyrobami rękodzieła w sobotę i niedzielę w wyznaczonych miejscach. Jednocześnie, zwolnienie będzie mogło zostać udzielone indywidualnym podmiotom dopiero po wejściu w życie uchwały rady gminy wprowadzającej opłatę targową.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 u.p.o. 1. rada gminy może wprowadzić opłatę targową. Opłatę targową pobiera się od osób fizycznych, osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, dokonujących sprzedaży na targowiskach, z zastrzeżeniem ust. 2b tego przepisu. Na podstawie art. 19 ust. 1 oraz ust. 3 u.p.o. rada gminy w drodze uchwały może określić zasady ustalania i poboru oraz terminy płatności i wysokość stawek

opłaty targowej, może również może wprowadzać inne niż wymienione w u.p.o. zwolnienia przedmiotowe od tej opłaty. Ponadto, zgodnie z art. 20b u.p.o. w przypadkach, o których mowa w art. 19 pkt 1 i pkt 3 u.p.o., jeżeli uchwała rady gminy przewiduje udzielanie pomocy publicznej, uchwała ta powinna być podjęta z uwzględnieniem przepisów dotyczących pomocy publicznej. Na podstawie z art. 20c u.p.o. w przypadkach, o których mowa w art. 19 pkt 1 i pkt 3 u.p.o., jeżeli uchwała rady gminy przewiduje udzielanie pomocy publicznej, pomoc ta jest udzielana jako pomoc *de minimis* .

Należy uznać, że projektowane zwolnienie będzie podlegało ocenie co do zgodności z rynkiem wewnętrznym (w świetle art. 107 i 108 TfUE) wraz z pozostałymi elementami programu pomocowego przewidzianymi w uchwale rady gminy o wprowadzeniu opłaty lokalnej. W tym kontekście należy stwierdzić, że projektowane zwolnienie nie jest w odniesieniu do przedsiębiorców sprzeczne z prawem UE, jednak będzie mogło być stosowane po spełnieniu wymogów wynikających z art. 107 i 108 TfUE.

4. Konkluzje

Poselski projekt ustawy o ułatwieniach w prowadzeniu handlu w soboty i niedziele przez rolników i ich domowników może zostać uznany za sprzeczny z art. 34 TfUE w zakresie, w którym przewiduje możliwość prowadzenia handlu przez rolników i ich domowników na określonych, preferencyjnych zasadach, uzależniając zastosowanie tych korzystniejszych zasad od przesłanek miejsca zamieszkania i prowadzenia działalności rolniczej.

Autor:

Konrad Kuszel

ekspert ds. legislacji

w Biurze Analiz Sejmowych

Akceptował:

Wicedyrektor

Biura Analiz Sejmowych

Sobolewski

Przemysław Sobolewski

Warszawa, 16 września 2021 r.

BAS-WAPM-2171/21

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS
L.dz. DS. 1120.548.21 (2)
Data wpływu 17.09.2021

Opinia

w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu – czy poselski projekt ustawy o ułatwieniach w prowadzeniu handlu w soboty i niedziele przez rolników i ich domowników (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Jarosław Sachajko) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej

Proponowana ustawa dotyczy zasad prowadzenia handlu przez rolników i ich domowników w wyznaczonych miejscach w soboty i niedziele.

Zgodnie art. 1 ust. 2 projektu do prowadzenia w soboty i niedziele handlu oraz wykonywania czynności związanych z handlem przez rolników i ich domowników na wyznaczonych miejscach, o których mowa w art. 3 ust. 1 projektu, nie będą miały zastosowania przepisy ustawy z dnia 10 stycznia 2018 r. o ograniczeniu handlu w niedziele i święta oraz niektóre inne dni¹ (dalej: u.o.h.). Przepisy u.o.h. przewidują, iż w niedziele i święta w placówkach handlowych (obiektach, w których jest prowadzony handel oraz są wykonywane czynności związane z handlem, takich jak w szczególności: sklep, stoisko, stragan, hurtownia, skład węgla, skład materiałów budowlanych, dom towarowy, dom wysyłkowy, biuro zbytu – jeżeli w takiej placówce praca jest wykonywana przez pracowników lub zatrudnionych) zakazane są: a) handel oraz wykonywanie czynności związanych z handlem; b) powierzanie pracownikowi lub zatrudnionemu wykonywania pracy w handlu oraz wykonywania czynności związanych z handlem (art. 5 u.o.h.). Zakaz ten nie ma zastosowania w szczególności w przypadku rolniczego handlu detalicznego w rozumieniu ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia² oraz w placówkach handlowych, w których handel

¹ Dz. U. z 2021 r. poz. 936.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 2021, ze zm.

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. SPS-WP.020.285.7.2021

Data wpływu 17.09.2021r.

jest prowadzony przez przedsiębiorcę będącego osobą fizyczną wyłącznie osobiście, we własnym imieniu i na własny rachunek (art. 6 pkt 22 oraz pkt 27 u.o.h.).

W art. 2 projektu określono definicje ustawowe. Zgodnie z projektem rolnikiem jest rolnik w rozumieniu art. 6 pkt 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników³ (dalej: u.s.r.). Na podstawie u.s.r. rolnikiem jest pełnoletnia osoba fizyczna zamieszkująca i prowadząca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, osobiście i na własny rachunek, działalność rolniczą w pozostającym w jej posiadaniu gospodarstwie rolnym, w tym również w ramach grupy producentów rolnych, a także osoba, która przeznaczyła grunty prowadzonego przez siebie gospodarstwa rolnego do zalesienia. Zgodnie z projektem domownikiem jest osoba spokrewniona lub niespokrewniona, która zamieszkuje z rolnikiem i wspólnie prowadzi gospodarstwo domowe, w szczególności wstępny, zstępny, małżonek, dzieci małżonka, rodzice małżonka, przysposobiony i przysposabiający.

Na podstawie art. 3 projektu rada gminy, w drodze uchwały, wyznacza miejsce do prowadzenia handlu przez rolników i ich domowników w sobotę i niedzielę na zasadach określonych w tym przepisie. Wyznaczając miejsce, rada gminy powinna wziąć pod uwagę w szczególności dogodną komunikację, bliską lokalizację z centrum danej gminy lub miasta lub bliską lokalizację miejsc atrakcyjnych turystycznie.

Zgodnie z art. 4 projektu przedmiotem handlu na wyznaczonych miejscach mogą być tylko artykuły rolno-spożywcze oraz wyroby rękodzieła wytworzone w gospodarstwie rolnym.

Proponowana ustawa przewiduje również zmianę art. 16 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych⁴ (dalej: u.p.o). Projekt zakłada wprowadzenie zwolnienia od opłaty targowej dla rolników i ich domowników prowadzących handel artykułami rolno-spożywczymi oraz wyrobami rękodzieła w sobotę i niedzielę w wyznaczonych miejscach, na zasadach określonych w projekcie.

Projekt nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa UE.

³ Dz. U. z 2021 r. poz. 266, ze zm.

⁴ Dz. U. z 2019 r. poz. 1170, ze zm.

Projekt ustawy o ułatwieniach w prowadzeniu handlu w soboty i niedziele przez rolników i ich domowników **nie jest projektem ustawy wykonującej** prawo Unii Europejskiej.

Autor:

Konrad Kuszal

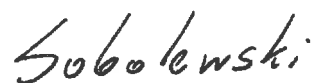
ekspert ds. legislacji

w Biurze Analiz Sejmowych

Akceptował:

Wicedyrektor

Biura Analiz Sejmowych

Przemysław Sobolewski